

FORBIZ
Створення кращого
бізнес-середовища

**ОФІС ЕФЕКТИВНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ**
info@brdo.com.ua, office@brdo.com.ua
+38 (044) 332 49 12, +38 (094) 832 49 12
Київ, вул. Хорива, 55-К
www.brdo.com.ua

Аналітична довідка

РИНОК КРИПТОВАЛЮТ

Ринок криптовалют активно розвивається та зростає у своїх обсягах протягом останніх кількох років. На 13 березня 2018 року загальна капіталізація ринку криптовалют складає близько 370 мільярдів доларів. Добовий об'єм торгівлі криптовалютами перевищує 15 мільярдів доларів, а за останні 30 днів загальний обсяг торгівлі криптовалютами становив близько 400 мільярдів доларів.

Через особливості ринку криптовалют встановити обсяг українського ринку точно не є можливим, а ґрунтовний аналіз обсягів українського ринку не проводився. При цьому у 2017 році Україна була у ТОП-10 країн за кількістю користувачів Bitcoin (за оцінками forklog.consulting та axon.partners), також існують оцінки, що українці володіють Bitcoin на суму 2,5 млрд доларів, однак достовірність та методологія розрахунку цих даних є незрозумілою. Однак, беззаперечним є факт зростання інтересу українців до ринку криптовалют та збільшення операцій на ринку, про це свідчить в тому числі зростання об'ємів торгів та торгових пар на популярній біржі криптовалют KUNA.

При цьому ринок розвивається в умовах правової невизначеності, що створює проблеми як для досягнення цілей державного регулювання, так і для правової захищеності учасників ринку. Наприклад, НБУ у своїх листах надавав роз'яснення (у 2014 році), що Bitcoin є грошовим сурогатом, і суди посилаються на відповідні листи при розгляді справ. В свою чергу використання грошових сурогатів як засобу платежу забороняються. Однак разом з цим у 2017 році була спільна заява фінансових регуляторів, яка каже про неможливість визначення правової природи криптовалют, у якій значиться, що криптовалюти не є грошовим сурогатом, при цьому така спільна заява не оформлена у вигляді офіційного документу та не має юридичного статусу.

Зазначена ситуація в Україні не є унікальною: різні держави по-різному визначають правовий статус та регулювання ринку криптовалют і цей процес знаходиться лише на початку – стали міжнародні підходи до регулювання криптовалют відсутні. Криптовалюти можуть відносити до товарів/інвестиційних активів (США), розрахункової одиниці (Німеччина), платіжного засобу (Японія) тощо.

При цьому особливу увагу заслуговує запропоноване (Procedure 2016/0208/COD) Європейською Комісією регулювання криптовалют в площині запобігання відмиванню коштів. Відповідна пропозиція передбачає внесення змін до Директиви 2015/849, а саме визначення віртуальних валют та запровадження певного контролю над операціями з ними. Варто підкреслити, що у разі прийняття цього регулювання ЄС, воно стане обов'язковим для України, оскільки законодавство України має бути приведене у відповідність до зазначеної Директиви в рамках виконання Угоди про асоціацію.

Тобто, наразі правовий статус криптовалют чітко не зафіксований – це є проблемним питанням, що в свою чергу має наслідком правову невизначеність суспільних відносин, що виникають навколо криптовалют. Питання класифікації та оподаткування операцій,

FORBIZ
Створення кращого
бізнес-середовища

**ОФІС ЕФЕКТИВНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ**
info@brdo.com.ua, office@brdo.com.ua
+38 (044) 332 49 12, +38 (094) 832 49 12
Київ, вул. Хорива, 55-К
www.brdo.com.ua

бухгалтерського обліку, ліцензування чи інших обмежень щодо діяльності з криптовалютами також не мають однозначного вирішення в рамках поточного законодавства.

Щодо учасників ринку, то варто сказати, що українські користувачі можуть користуватися як українськими так і глобальними сервісами на ринку криптовалют. Більше того, питання юридичної форми локальних гравців ринку лишається відкритим.

При цьому ми можемо зазначити, що відповідно до даних bestchange обмін Bitcoin на гривню (через приват 24) пропонують близько 40 сервісів обміну. Також згідно з даними Local Bitcoins більше 20 пунктів обміну в Києві готові обміняти біткоїни на готівкові кошти. Окрім цього відповідні послуги обміну надаються, в тому числі, за допомогою чат-ботів.

Щодо українських бірж криптовалют, то популярними є дві біржи (BTC Trade та Kuna). Згідно з даними coinmarketcap добовий обсяг торгів Kuna близько 650 тисяч доларів США (120 місце в світі за об'ємом), BTC Trade UA близько 230 тисяч доларів США (145 місце в світі за об'ємом).

Можна стверджувати, що ринок криптовалют активно розвивається без державного регулювання. При цьому держава має визначити:

- правовий статус криптовалют;
- цілі державного регулювання ринку;
- класифікацію операцій з криптовалютами;
- оподаткування операцій з криптовалютами;
- способи запобігання відмиванню коштів за допомогою криптовалют;
- способи захисту споживачів на ринку криптовалют.